

Vårt Oslo

Ungdomshøringen 2010

FORORD

Barn og ungdom er brukere av skole og utdanningssystem, fritidsordninger, nærmiljø og kollektivtransport. Beslutninger som tas på disse felt påvirker derfor deres hverdag på like linje med de voksne. Denne rapporten er ment å fremme ungdom i Oslo sine stemmer i den norske integrerings- og inkluderingsdebatten. Barne- og ungdomsrådet i Oslo (BURO) ønsker med dette å bidra til at barn og ungdoms stemmer skal bli hørt i beslutninger som angår dem, jfr. FNs barnekonvensjon artikkel 12¹.

Denne rapporten er et supplement til tiltak i inkluderings- og integreringspolitikken. BURO arrangerte en ungdomshøring, "Vårt Oslo", 21. oktober 2010 som tok utgangspunkt i den delen av det Regjeringsnedsatte inkluderingsutvalgets² mandat som heter: *"Hvordan man bedre kan inkludere personer med innvandrerbakgrunn på sentrale samfunnsarenaer, og bringe deres erfaringer, kompetanse og synspunkter inn i offentlig debatt og demokratiske prosesser."*

BURO vil først og fremst takke de 30 ungdommene som deltok på høringen. Disse ungdommene valgte å bruke en hel skoledag på å bidra til denne rapporten, og til å sette ungdom i Oslo sine perspektiver på integrerings- og inkluderingsdagsorden. Takk spesielt til Sara, Hassan, Fatima og Thomas som ble med og overleverte "Ungdoms 10 råd" til Osmund Kaldheim og inkluderingsutvalget. I tillegg vil vi gjerne takke bidragsytere fra Inkluderingsutvalget, Marco Elfasadi og Henrik Libell Prysell, fra Barneombudet, Thomas Wriggleworth. Fra BURO bidro Chalak Kaveh, Kristin Kastet, Laila Erdal Aagesen, Mani Hussaini og Rene Brunsvik, både i planleggingsarbeidet, som tilretteleggere i gruppearbeidet og i utarbeidelsen av rapporten. Til sist en takk til Oslo kommune som ser behovet for slike høringer og har bevilget midler til gjennomføringen. Camilla R. Dukefos og Mujtaba Mastoor var prosjektledere.

BURO understreker betydningen av ungdoms egne råd og refleksjoner, og oppfordrer Inkluderingsutvalget til å ta med forslagene fra denne rapporten i sitt videre arbeid og inkludere forslagene fra ungdommene i sin endelige rapport. Samtidig vil BURO understreke betydningen av å inkludere et ungdomsperspektiv i innvandringsdebatten og i offentlige utredninger og meldinger knyttet til integrering og inkludering.

¹ Artikkel 12: 1. Partene skal garantere et barn som er i stand til å gjøre danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet, og tillegge barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet. 2. For dette formål skal barnet særlig gis anledning til å bli hørt i enhver rettslig og administrativ saksbehandling som angår barnet, enten direkte eller gjennom en representant eller et egnet organ, på en måte som er i samsvar med saksbehandlingsreglene i nasjonal rett.

² <http://www.regjeringen.no/nb/dep/bld/dep/Styrer-rad-og-utvalg/Inkluderingsutvalget.html?id=605550>

SAMMENDRAG

Rapporten presenterer 30 ungdommers råd og refleksjoner omkring det å være ung i Oslo. I arbeidet med inkludering er det viktig å presisere at i Oslo har ca 30 % av alle under 20 år etnisk minoritetsbakgrunn³. Ungdommene som deltok på denne høringen var mellom 15-20 år og fire av fem hadde etnisk minoritetsbakgrunn. De ble enige om ti råd de ønsket å fremme for inkluderingsutvalget. Disse rådene summerer opp hva de selv mener er det viktigste å ta hensyn til i dagens innvandringsdebatt:

Innflytelse	Fritid	Skole	Kollektivtransport	Bolig&stipend
Elevrådet må bli hørt, og trenger penger for å gjøre skolen bedre.	Fritidsklubbene må være åpne oftere og lengre, og det må være flere og gratis tilbud og aktiviteter.	Endre regelverket, slik at man kan bytte skole dersom man mistrives	Bedre og billigere kollektivtransport.	Flere ungdomsboliger og enklere å få stipend om man er enslig mindreårig
Politikerne må ta sakene fra Ungdommens Bystyremøte (UBM) mer seriøst.	Flere gratis fritidstilbud (eks: følge opp kulturkortet).	Ny og bedre lærereform		
		Forberede ungdommer på fremtiden, opplæring i å søke jobb		
		Bedre informasjon og veiledning om valg av videregående skole og videre studier		

I rapporten vil vi skille tydelig mellom hva som er ungdommenes kommentarer og anbefalinger og hvilke refleksjoner BURO gjør seg i forhold til disse. Over er ungdommenes egne råd satt inn i fem rammer for å tydeliggjøre hvilke områder rådene dreier seg om. Dette er gjort av BURO for å gjøre rådene lett tilgjengelige. Senere i rapporten vil rådene bli utdypet med ungdommenes egne refleksjoner og argumenter.

BURO initierte denne høringen med et hovedmål om å fremme et ungdomsperspektiv i inkluderingsdebatten. Ungdomsperspektivet kommer sjelden frem eller vektlegges sjelden særlig tyngde. Når ungdom skal bli tatt med i prosesser og på avgjørelser er det samtidig viktig å legge til rette spesielt for deres deltakelse. Ungdommers egne perspektiver må bli tatt på alvor fordi ungdoms egne erfaringer og anbefalinger er viktige når det offentlige skal utforme tjenester. I tillegg er det viktig å understreke deltakelse fra unge er viktig som en del av demokratiopplæringen og for deres deltakelse i sivil samfunn⁴.

³ Fafo-rapport 2007:16. Jon Horgen Friberg og Heidi Gautun: Inkludering av etniske minoriteter i frivillige organisasjoner og fotballag for barn og ungdom i Oslo

⁴ Se feks NIBR-rapport 2009:34. Lillin Knudtzon og Terje Tjerbo: De unge stemmene. Innflytelsesorgan for barn og unge i kommuner og fylker.

BAKGRUNN

Kontekst: Ungdom i Oslo

I arbeidet med inkludering er det viktig å presisere at i Oslo har ca 30 % av alle under 20 år etnisk minoritetsbakgrunn⁵. Dette gjør at unge i Oslo kan tenkes å forholde seg til innvandringsproblematikken på en måte det er spennende å undersøke; unge med minoritetsbakgrunn og majoritetsbakgrunn forholder seg til hverandre i det daglige skole- og fritidsliv, og derfor er deres egne erfaringer viktige å undersøke.

Hva er en ungdomshøring?

En ”[h]øring brukes for at innbyggere, organisasjoner og næringsliv skal få si sin mening, for at de skal kunne føre kontroll med hva forvaltningen gjør og hvordan den utfører sine oppgaver.

Saker sendes på høring fordi

- det er en demokratisk rett for alle å få være med på å utforme offentlig politikk.
- berørte interessers synspunkter skal bli kjent for dem som skal fatte beslutninger.
- saker skal opplyses så godt som mulig før beslutninger fattes (ref. forvaltningsloven).
- deltakelse skaper bedre forankring og letter gjennomføring av tiltak.”⁶

En ungdomshøring har samme mål som en offentlig høring, man ønsker å kartlegge brukernes interesser og synspunkter slik at disse kan tas hensyn til når beslutninger skal tas og for at deres perspektiver blir inkludert i norsk offentlighet. Metodene er særlig tilrettelagt for målgruppen. I den metodiske delen av rapporten vil vi beskrive dette mer detaljert.

Hvorfor ha en høring for ungdom i Oslo om inkludering?

Målet med en høring er å samle deltakere som snakker på vegne av seg selv, sine erfaringer og sitt ståsted. Å kartlegge enkeltindividers bruk av system, institusjoner og samfunnsstrukturer på denne måten er viktig for at BURO kan gi gode innspill til instanser med beslutningsmyndighet.

Høringens mål

Målet med høringen var å kartlegge ungdoms egne innspill og meninger om hva som skal til for at de deltar i sivil samfunn og lokaldemokratiet i Oslo.

Relevante problemstillinger var:

- Hvordan de selv ønsker å bli inkludert?
- Hva ser ungdommene på som interessante samfunnsarenaer å delta på og hvilke arenaer ser de på som mindre interessante?
- Hva peker de på som utfordringer knyttet til sin deltakelse i sentrale samfunnsprosesser, offentlig debatt og demokratiske prosesser?

⁵ Fafo-rapport 2007:16. Jon Horgen Friberg og Heidi Gautun: Inkludering av etniske minoriteter i frivillige organisasjoner og fotball for barn og ungdom i Oslo

⁶ <http://www.regjeringen.no/nb/dok/hoeringer.html?id=1763>

Målgruppe: Målgruppen for denne høringen var ungdom med minoritets- og etnisk norsk bakgrunn i alderen mellom 15 og 20 år bosatt i Oslo. BURO ønsket å samle både organisert og uorganisert ungdom fra hele Oslo.

Barne- og ungdomsrådet i Oslo (BURO)

Barne- og ungdomsrådet i Oslo (BURO) er en paraplyorganisasjon for 54 barne- og ungdomsorganisasjoner i Oslo. BURO fremmer engasjement og interessene til barn og unge og våre medlemsorganisasjoner. BURO driver dessuten tre tiltak for ungdom i Oslo:

UngInfo	Ung Medbestemmelse	Minoritetssatsingen
Senter for ungdomsinfo med fokus på jobb, utdanning, helse og sosialtjenester.	Styrker ungdoms innflytelse i Oslo gjennom å blant annet arrangere UBM, styrking av ungdomsrådene i Oslo.	Bistår medlemsorg. i bred rekruttering og inkluderende organisasjonspraksis.

BURO fremmer barn og unges perspektiver i den offentlige debatt og styrker deres rett til innflytelse og deltakelse på bakgrunn av ungdoms egne råd og anbefalinger.

BURO ønsker også å legge til rette for at ungdom blir hørt og at får kontakt med politisk myndighet i Oslo og nasjonalt. Det er behov for flere dialogkonferanser og høringer, som et viktig supplement til kanalene som finnes i dag. Uorganisert ungdom, altså unge uten noen formell tilknytning til organisasjonslivet, har egne perspektiver og meninger verdt å lytte til. Alle har kunnskap om sin egen hverdag og denne kunnskapen må gjøres tilgjengelig for tjenestetilbydere og offentlige myndigheter. Å få inn disse perspektivene sammen med de fra organisasjonslivet er verdifulle fordi disse to gruppene kan ha supplerende erfaringer og anbefalinger.

METODE

I det følgende foretas det en kort gjennomgang av metodene som ble brukt under høringen. Først presenteres deltakerne, deretter selve metoden for gjennomføring og til sist vil det bli presentert noen metodiske refleksjoner.

Hvem deltok?

Inviterte ungdommer: I utvelgelsen av deltakere var BURO bevisst på å rekruttere deltakere både med minoritets- og etnisk norsk bakgrunn. BURO erfarer at ungdom har mye til felles uansett bakgrunn. Videre bidrar ulike bakgrunn til å inkludere ulike og fruktbare perspektiver, som er godt til dialog og diskusjoner ungdommene imellom. Samtidig forholder ungdom i Oslo seg til minoritets- og majoritetsbakgrunn i sitt daglige liv og virke. I tillegg er det viktig å bemerke seg at inkludering er en sak som gjelder både majoritetene og minoritetene i samfunnet.

Rekruttering: Det ble rekruttert deltakere fra BUROs medlemsorganisasjoner, fra ungdoms- og videregående skoler som har stor andel elever med etnisk minoritetsbakgrunn, fra ungdomsrådene i Oslo, og fra sentralt ungdomsråd.

Deltakerne: 30 ungdommer mellom 15 og 20 år deltok på høringen, hvorav fire av fem hadde minoritetsbakgrunn. Fire av fem var 17 år og alle gikk på skole. Ca. halvparten var engasjert i noe på fritiden, og ¼ hadde et verv i en organisasjon eller styre.

Fra Holtet og Sogn videregående skoler deltok flere elever som hadde vært relativt kort tid i Norge. Fra Holtet deltok også elever som var i aldersgruppen 15-20 men som gikk på grunnopplæringen. Det deltok ungdom fra tre ungdomsråd i Oslo i tillegg til sentralt ungdomsråd. Fra organisasjonene deltok personer fra Framfylkingen, AUF og Oslo Røde Kors sitt prosjekt "Gatemegling".

Gjennomføring:

21. oktober 2010 samlet 30 ungdommer seg på Sogn VGS i et klasserom som skolen lånte ut. Før vi startet selve høringen, ble det lagt til rette for en god stemning med litt kaffe og frukt. Alle fikk øve seg på å høre sin egen stemme i plenum, og Marco Elfasadi fra inkluderingsutvalget innledet med å fortelle om sin egen bakgrunn fra da han kom til Norge og ble kjent med "det norske". Deretter startet dagens fire faser; bevisstgjøringen, kartleggingen, problemløsningene og utvelgelsen av ti råd til inkluderingsutvalget for hva som skal til for å bedre inkluderingen.

1) Bevisstgjøringsfasen

Målsetningen med denne fasen var å bevisstgjøre deltakerne på de bevisste og ubevisste valgene man tar i hverdagen, deres rolle i samfunnet og for å kunne lettere reflektere over temaet inkludering. Alle sa litt om seg selv, lyttet til et innlegg om deltakelse i nærmiljøet og deltok i aktiviteten "Meningsstrekken". Her måtte deltakerne ta standpunkt: enig, uenig og verken eller, ettersom de fikk høre forskjellige utsagn. Utsagn var av denne typen: "Foreldre vet best hva jeg bør utdanne meg til".

2) Kartleggingsfasen

For å kartlegge hvilke arenaer ungdommene til daglig deltar i, hvem de påvirkes av og hvem de påvirker selv, brukte vi en metode vi kalte "Deltakelsesblomst i en påvirkningsverden". Vi delte gruppene inn slik at det ble omtrent 5 deltakere på hver gruppe. Hver deltaker skulle

tegne en blomst, sol og en sommerfugl. I blomsten skulle de skrive hvilke arenaer de deltar i, i solen skulle de skrive hva påvirker dem og i sommerfuglen skulle de skrive hva de påvirker.

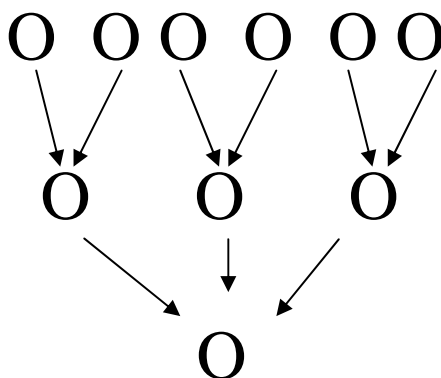
3) Problemløsningsfasen

Denne fasen ble delt i to øvelser/aktiviteter, ”drømmefremtid” og ”problemløsning”. I første del av denne fasen skulle deltakerne skrive og tegne sin drømmefremtid. Deltakerne tegnet og kommenterte på fem tema omkring sine drømmer om fremtiden. Deltakerne ble bedt om å gå rundt til hvert bord og tegne og fantasere på arkene.

Den andre delen av denne fasen, problemløsningsdelen, var fokuset særlig på inkludering. Deltakerne ble delt opp i grupper der de skulle jobbe sammen med å fremme perspektiver som kan forandre inkludering. Først skulle de kartlegge sine egne problemer og utfordringer, deretter sammenligne dem med andre i gruppen.

4) Utvelgelsen av 10 råd

Hver gruppe valgte 7 punkter fra problemløsningsdelen som sine viktigste punkter og presenterte dem for en annen gruppe. Resultatet etter første runden ble 21 punkter som ble skrevet opp på tavla. I annen runde skulle alle deltakere stemme frem de 7 viktigste punktene hver enkelt var opptatt av. De 10 punktene som fikk flest stemmer skulle velges som de endelige punktene som skulle legges frem til Inkluderingsutvalget.

De 10 endelige forslagene

Metodiske refleksjoner

Språkets betydning: Språk viste seg å være en viktig faktor gjennom hele ungdomshøringen. For å unngå at noen ble ekskludert fra diskusjonen, bestemte en av gruppene seg for å innføre en regel om at det kun var lov til å snakke norsk på gruppa. En av gruppeveilederne reflekterer: ”Tidligere den dagen hadde vi brukt mye tid på å snakke om hva respekt og respektløshet er. I gruppa bestemte vi at respektløshet blant annet er å si ting på et annet språk slik at ikke alle forstår hva som blir sagt. Derfor ble første grupperegel at alle skulle snakke norsk slik at alle kunne forstå. Ut i fra dette sprang debatten om at språk er inkludering. For at alle skal inkluderes på ulike arenaer, må alle kunne kommunisere på samme språk. Alle må ha samme forutsetninger for å kunne delta, og hvis ikke språket er på plass, vil dette gi naturlige begrensninger”.

Hjelp, noen spør meg! Noen av deltakere hadde ikke vært lengre enn knapt et år i Norge, mens andre hadde enten andregenerasjons innvandrerbakgrunn eller var etnisk norske. Noen hadde aldri hatt mulighet til å si sin mening i det offentlige rom og langt mindre blitt hørt i ved slike arenaer tidligere. For enkelte var dette en helt ny måte å arbeide på og noen var ukomfortable med å si sin mening i gruppene. Ungdommene reagerte i stor grad ulikt på å bli

spurt og invitert inn i dialog om egen hverdag. Mens noen hadde mange innspill og meninger, var det for andre uvant og vanskelig å svare på spørsmål som: "Hva synes du? Hva mener du?"

Foto: Deltakere på høringen

UNGDOMMENES REFLEKSJONER

Denne delen av rapporten tar for seg ungdommenes egne refleksjoner omkring hvilke områder de deltar på, hvor opplever de det som viktig å få være med på å si sin mening og bestemme og til slutt: hvordan mener de at voksne kan være med på å legge til rette for at deres hverdag blir så god som mulig.

Gjennomgående temaer

Ungdommene ble til å begynne med spurt om de kunne fortelle om hvilke arenaer de selv definerte som sentrale i sin hverdag og det samfunnet de er en del av. Her er det kategorisert etter to tema: Viktige samfunnsarenaer og steder for påvirkning og innflytelse.

Hvor deltar jeg?

Alle på høringen gikk på skole og oppgir denne som den viktigste arenaen der de bruker mest tid og energi på å være. I tillegg trekkes jobb, organisasjoner, idrett og hjemmet frem som de viktigste arenaene der ungdommene deltar og er aktive i utformingen av sin hverdag.

Hvem påvirker meg?

Ungdommene er spesielt opptatt av venner og skolen som faktorer med stor påvirkning og forming i hverdagen. Deltakerne peker nesten alle ut familie og venner som de viktigste påvirkningsfaktorene i sine liv. I tillegg vektlegges religion, nærmiljø, politikere, lærere, skolepensum og media (Facebook, tv, avis, nett, reklame).

Hvem påvirker jeg?

Ungdommene er tydelige og samlet om flere som de påvirker i det daglige liv. De aller fleste veldig tydelige på at de har størst påvirkning på hverandre, andre unge eller yngre, være seg søsken, venner og kjæreste, skolemiljø, elevråd, klassemiljø, revyen eller ungdomsråd. I tillegg til dette sier flere at både politikere og media er instanser de påvirker; både gjennom å være forbrukere og ved å være engasjert i et råd eller utvalg.

Vi ser altså at ungdom deltar på arenaer hvor andre ungdom deltar, og påvirkes av hverandre. Deres arenaer påvirkes igjen av politiske beslutninger og samfunnsmessige strukturer. I prosessen frem mot utvelgelsen av noen prioriterte råd til inkluderingsutvalget, forhandlet ungdommene seg imellom om hvordan de mener politikere og offentlige tjenester på best mulig måte kan legge til rette for ungdom.

Ungdommens 10 råd til Inkluderingsutvalget

Denne delen av rapporten er ungdommenes egne prioriterte ti råd til inkluderingsutvalget, der de fikk i oppgave å komme med råd som kan gjøre det bedre og lettere for dem å delta i sentrale samfunnsprosesser. De ti rådene ungdommene stemte frem som de viktigste var:

- Elevrådet må bli hørt, og trenger penger for å gjøre skolen bedre.
- Politikerne må ta sakene fra Ungdommens Bystyremøte mer seriøst.
- Fritidsklubbene må være åpne oftere og lengre, og det må være flere og gratis tilbud og aktiviteter.
- Flere gratis fritidstilbud (eks: følge opp kulturkortet).
- Endre regelverket, slik at man kan bytte skole dersom man mistrives (uten å måtte ha legeerklæring).
- Ny og bedre lærereform (kunnskapsløftet fungerer ikke).
- Forberede ungdommer på fremtiden, opplæring i å søke jobb.
- Bedre informasjon og veiledning om valg av videregående skole og videre studier.
- Bedre og billigere kollektivtransport.
- Flere ungdomsboliger og enklere å få stipend om man er enslig mindreårig.

10 råd med ungdommenes refleksjoner

Her presenteres de ti rådene som ble stemt frem som de viktigste fra den samlede gruppen. Refleksjonene som presenteres her er ungdommenes egne. BURO har delt opp etter tema.

Innflytelse

- Elevrådet må bli hørt, og trenger penger for å gjøre skolen bedre.

Ungdommene føler seg ikke alltid hørt eller tatt på alvor av skoleledelsen. Noe av dette gjør at de ikke er mer aktive i elevrådet. Andre pekte på lav opplevde av muligheten for å ha innflytelse eller påvirkning på rådet i seg selv. Derfor foreslo ungdommene å lovfeste at skoleledelsen både vurderer og realitetsbehandler forslag fra elevrådet. Samtidig understreker ungdommene at de ønsker tettere og bedre kommunikasjon mellom elever og elevråd.

- Politikerne må ta sakene fra Ungdommens Bystyremøte⁷ mer seriøst.

Det tar ofte tar lang tid å få behandlet sakene som Oslo bystyre er forpliktet til å behandle og at de opplever ofte at deres saker og innspill blir et slags ”spill for galleriet”. Behandlingen blir altså ikke sett på som en reell mulighet for ungdom å være med på å sette premissene for egen hverdag.

Fritid

- Fritidsklubbene må være åpne oftere og lengre, og det må være flere og gratis tilbud og aktiviteter.

Mange peker på at det er dyre fritidsaktiviteter som de ikke har mulighet til å delta på. De savner også å få generell informasjon om hva som skjer i nærmiljøet sitt og understreker betydningen av god og lett tilgjengelig informasjon om hva som skjer. Åpningstider som er tilpasset behovene i nærmiljøet er viktig, og et klubbstyre bestående av ungdommer som er brukere av klubben, kan være en god løsning for å styrke ungdommenes rett til medbestemmelse i egen fritid. I tillegg sier de at foreldrene ikke vet hva som foregår i nærmiljøet, eller ikke forstår hva det er ungdommene deltar på, noe som også er med på å hindre deres deltakelse i fritids- og nærmiljøaktiviteter. Samtidig peker de på at mye fungerer godt, noen klubber har lange åpningstider og har gratis tilbud for alle. Dette vil ungdommene at skal fortsette og de mener det er mange fritidsklubber som har mye å lære av hverandre om god drift.

- Flere gratis fritidstilbud (eks: følge opp kulturkortet).

Kulturkortet ble stemt frem som en av fem prioriterte saker i ved Ungdommens Bystyremøte og skal gjøre det lettere for unge mennesker i Oslo å delta på kulturelle arrangement⁸. Det bør være bedre tilbud i kulturkortet og de fritidsaktivitetene som finnes, bør gjøres tilgjengelig for alle som har lyst til å delta. En løsning kan være å fjerne kontingent for deltakelse og heller legge inn forventninger om dugnadsarbeid, en annen mulighet er at Oslo kommune øker sine tilskudd til frivillige organisasjoner og lag.

Skole

- Endre regelverket, slik at man kan bytte skole dersom man mistrives (uten å måtte ha legeerklæring).

Ungdommene argumenterer for endringsforslaget ved å peke på at man i dag bare kan bytte skolen (VGS) hvis man har legeerklæring som sier at skolen ikke passer fysisk eller psykisk for den enkelte. Dette handler hovedsaklig om mistrivsel og ikke nødvendigvis fysisk helse,

⁷ Ungdommens Bystyremøte (UBM) arrangeres hvert år i Oslo, og er den største ungdomskonferansen for organisert og uorganisert ungdom i Oslo. Her inviteres alle lokale ungdomsråd, sentralt ungdomsråd, elevråd, fritidsklubber og frivillige lag og organisasjoner til å delta. Her prioriteres 5 saker som bystyret i Oslo kommune er pliktet til å behandle. (se: www.buro.no)

⁸ Oslo kommune lanserte kulturkortet i oktober 2010. (se: www.oslokulturkort.no)

understreker de. Mistrivsel henger også tett sammen med psykisk helse og læringsmiljø. Hvis man trives på skolen og har venner der, er det lettere å gjøre det bra på skolen og bli motivert til jobbing. Dersom man ikke får bytte skole når man ikke trives kan dette føre til andre problemer, og i verste fall føre til at man faller ut av skolen, sier de.

- Ny og bedre lærereform (kunnskapsløftet fungerer ikke).

Ungdommene som deltok på høringen opplever at kunnskapsløftet ikke holder sine mål eller løfter. Målet om at alle elever skal få rettferdig vurdering, ved at alle vurderes etter samme krav, har fått en motvirkning som gjør at vurderingen slett ikke blir rettferdig. Før kunne elevene få utfolde seg kreativt, mens kunnskapsløftet gjør at elevene ikke får utfolde seg maksimalt. De understreker at alle er forskjellige, og alle lærer ikke best på samme måte. De poengterer at forventningen til dem som elever som skal fylle et konseptet om at alle er, skal lære og på dette grunnlaget vurderes likt er feil og urettferdig. Elevene ønsker seg den gamle lærerplanen tilbake eller en ny lærerplan som gjør at elever kan få utfolde seg kreativt, vise sine ulike kunnskaper og få brukt sine ulike ferdigheter.

- Bedre informasjon og veiledning om valg av videregående skole og videre studier.

Deltakerne ønsker seg mer oversiktlig innsikt og bedre presentasjoner av hvilke muligheter de faktisk har.

- Forberede ungdommer på fremtiden, opplæring i å søke jobb.

De fleste deltakerne var opptatt av hva som kommer etter at man er ferdig på skolen, eller hvilke alternativ man har, dersom man ikke ønsker å fortsette på skolen etter endt ungdomsskole. De var svært opptatt av mulighetene for sommerjobb og ønsket mer informasjon om mulighetene for dette. I tillegg var det store diskusjoner omkring hvilke muligheter man har til å jobbe ved siden av skolen, og det ble uttrykt frustrasjon over hvor få og snevre tilbud som finnes for ungdom på arbeidsmarkedet, spesielt for de som var under 18 år.

Kollektivtransport

- Bedre og billigere kollektivtransport.

Ungdom under 18 år er stort sett avhengige av kollektivtilbudet for å kunne forflytte seg, understreker deltakerne på høringen. Bedre kollektivtransport betyr både flere avganger og bedre forbindelser. I tillegg peker mange på at de må reise svært langt fra der de bor til skolen sin. Å kombinere tilgang på skole knyttet til bosted kan være en løsning på dette, eller man kan ha flere direkteavganger fra en del av byen til en annen. Det bør være gratis transport til og fra skolen for å øke deltakelsen i skolen og frigi penger fra familiene til deltakelse i andre fritidsaktiviteter. Det burde også være barnebillett frem til man er 18 år, poengterer ungdommene.

Bolig og stipend

- Flere ungdomsboliger og enklere å få stipend om man er enslig mindreårig.

Som enslig mindreårig trenger man trygghet i form av økonomiske midler og et sted å bo, som en av ungdommene formulerte det. Fraværet av disse betingelsene gjorde levevilkårene enda vanskeligere for den gruppen av ungdommer som ikke har noen foresatte som kan være støttepersoner i deres liv. I et presset arbeids- og boligmarked er enslige mindreårige (uten fast inntekt) en uønsket ungdomsgruppe. Flere ungdomsboliger bør derfor være tilgjengelige i kommunen. Det ble uttrykt at dette var et manglende tilbud for ungdommene, uansett om man hadde etnisk norsk bakgrunn eller asylsøker. Dette var det generelt enighet om og ungdommene stilte seg uforstående til hvorfor det skulle være slik. Det samme var tilfellet med stipend, spesielt påpekte mange at det var vanskelig å finne deltidsjobb og at stipend var

viktig for at ungdommene kunne være aktive og benytte seg av kulturtilbud i byen som for det meste var dyrt ifølge ungdommene.

AVSLUTTENDE KOMMENTARER FRA BURO

Ingen særbehandling: BUROs erfaring er at ungdommenes råd til inkluderingsutvalget ikke skiller seg nevneverdig fra ungdom med majoritetsbakgrunn, når disse blir spurt (som for eksempel ved Ungdommens Bystyremøte⁹ eller Ungdommens Nasjonalforsamling¹⁰). Det kan tyde på at ungdom med minoritetsbakgrunn ikke i utgangspunktet ser behov for særskilt tilrettelegging av hverdagen med bakgrunn i sin egen etniske opprinnelse. Det ser ut til at det er andre grunnleggende faktorer som er vel så viktig for disse ungdommene; trivsel på skolen, behovet for å bli tatt på alvor og tilgang på fritidsaktiviteter ser ut til å være av det viktigste for ungdommene som var med på høringen.

Behov for tilrettelagte arenaer: Det er et stort behov for å tilrettelegge arenaer som trygger barn og unge når de skal delta i medbestemmelsesprosesser, noe man er forpliktet til gjennom FNs lov om barns rettigheter. BURO ser tydelig behov for flere arenaer tilrettelagt for dette, når flere av de som blir invitert til å si hva de mener og komme med refleksjoner over egen hverdag og anbefalinger om hvordan den kan bli bedre, blir usikre og vet ikke helt hva de skal si. På den annen side bidrar de fleste med konstruktive løsningsforslag ved god tilrettelegging og ytrer glede over å bli spurt, bli hørt og bli tatt på alvor. Kommunen og andre offentlige innstanser har et samtidig reelt behov for innspill fra tjenestemottakerne for å lage gode tjenester.

Deltakelse i demokratiet: Unge som deltar i demokratiske medbestemmelsesprosesser, være seg elevråd, ungdomsråd eller ungdommens bystyremøte har behov for å bli hørt, respektert og inkludert. Ved å styrke unges deltakelse i prosesser knyttet til skole, fritid, kollektiv- og helsetilbud, vil unge styrkes i sin mulighet til medbestemmelse. Skolene må ta skoleutvalget¹¹ på alvor og gi dem mandat og retningslinjer. Eleverådsarbeid og ungdomsrådsarbeid må strømlinjeformes og det bør være avsatte midler til deres arbeid på bydelsnivå så vel som fylkes- og nasjonalt nivå. Å legge til rette for at unge skal bli tatt med inn i medbestemmelsesprosesser, betyr ikke at deres mening alltid skal vinne frem, men deres perspektiver må ses som særlig viktige når avgjørelser skal tas som angår dem. Det er viktig at medbestemmelsesorgan for unge ikke blir et politisk skuebrød.

Økt organisasjonsdeltakelse: For å øke deltakelsen for barn og unge i frivillige lag og organisasjoner, ser BURO det som viktig med økt fokus på organisasjonenes egen innstilling til inkludering. Organisasjonene må ta et aktivt valg i forhold til hvordan man skal forholde seg til i problemstillinger omkring for eksempel servering av alkohol i organisasjonsregi, overnattingsturer og matservering. Det er også behov for å skape rom for kulturelle og etnisk baserte organisasjoner, da dette har en verdi i seg selv ved at man deltar i det sivile samfunn og fordi det kan ses å skape en lavere terskel for individer å bli med i andre organisasjoner.

God informasjon: Informasjon om jobb og videre studier må gjøres lettere tilgjengelig for ungdom. BURO har gjennom UngInfo drevet med ungdomsinformasjon i 15 år, hovedsakelig

⁹ http://buro.unginfo.oslo.no/index.php?option=com_content&view=article&id=1801:ungdommens-bystyremote-2010&catid=267:ungdommens-bystyremote&Itemid=489

¹⁰ <http://buro.unginfo.oslo.no/files/unf-rapport-web.pdf>

¹¹ "Alle grunnskoler skal ha samarbeidsutvalg med to representanter for foreldrene, to for lærerne, en for andre tilsatte og to for kommunen. (...) Leder og nestleder i elevrådet har rett til å møte i samarbeidsutvalget i saker som elevrådet har fremmet. (...) Ved videregående skole skal det være skoleutvalg med representanter for de tilsatte og fylkeskommunen, og to elevrepresentanter." (<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/nouer/1995/nou-1995-18/22/6.html?id=337100>)

med tilhold i Oslo sentrum. Erfaringer fra bydelene viser at interessen og behovet er stort også i bydelene. Mange av de som trenger informasjonen mest, er de som ikke selv er gode til å oppsøke informasjon. Det gjør det desto viktigere at informasjonen er tilgjengelig der ungdom er – enten det er i kantina på skolen eller i på den lokale fritidsklubben. Erfaringer fra ungdomshøringen, samt samtaler med flere lokal ungdomsråd og sentralt ungdomsråd viser at dette er noe ungdommene i stor grad ønsker.